

Oponentský posudek na disertační práci Mgr. Jiřího Mazáče „Modely veřejné správy v Evropské unii (transkulturní perspektiva)“

Disertační práce je zaměřena do nesmírně široké oblasti v současnosti neméně široce diskutované tematiky rozvoje evropské veřejné správy. Sjednocujícím úhlem pohledu je problematika kulturního nazírání na vývoj jednotlivých správních systémů v Evropě; klíčovou otázkou jsou pak možnosti kulturní transmise a kulturní integrace ve smyslu přenášení zkušeností mezi jednotlivými správními systémy, či vytváření jednoho unitárního správního systému v EU. Toto téma je nesmírně zajímavé, autor měl k dispozici širokou paletu odborné literatury z různých vědních oborů, přičemž základním problémem, se kterým se práce vyrovnává, je sevřenost tématického záběru, logická návaznost jednotlivých pasáží tak, aby závěrečné shrnutí dospělo k jasným a přesvědčivým argumentům. Převážná část práce má popisný charakter, což však neubírá na hodnotě jejímu informačnímu přínosu. Za velmi zdařilé považuji tabulkové přehledy sledovaných skutečností, které přispívají k čitelnosti práce i k dobré orientaci čtenáře v dosti obsírném textu.

Učebnicově pojatá úvodní pasáž nahrává širokému rozehraní tématického záběru práce; lze ji místy považovat za téměř univerzální úvod k jakékoli práci zaměřené do oblasti veřejné správy. Rozsáhlé pasáže zasvěcené např. problému socializace někdy zabíhají až do příliš konkrétních poloh. Zajímavé jsou naopak části věnované politologickým východiskům regionální a státní správy tvořící velmi vhodný odrazový můstek k následující problematice správních modelů v jednotlivých členských státech EU. Na úvodních stránkách této kapitoly autor navazuje na obvyklá schémata odlišující základní formy včlenění místní správy do celkového správního systému; velmi instruktivní je tabulkový přehled územně správních soustav ve vybraných evropských zemích, které dávají tušit značný autorův přehled a velké úsilí, které práci věnoval. V následujících částech kapitoly autor stručně charakterizuje správní systémy vybraných evropských zemí, na nichž demonstuje předem postulované odlišnosti mezi jednotlivými správními modely. Charakteristika správních systémů má vysoký informační náboj; vzhledem k její instruktivnosti by bylo vhodné uvažovat o jejím

využití v pedagogickém procesu. Závěrečná pasáž zasvěcená modelům organizační kultury ve veřejné správě se vrací k základní linii celé práce – kulturní problematice.

Část 4 – Organizační struktura – patří k nejzávažnějším a současně také k nejkomplicovanějším částem práce. Jde o operacionalizaci a současně teoretické uchopení problematiky regionálního rozvoje, a to hned ze dvou úhlů pohledu: z pohledu správního a z pohledu rozvojového. Autor nepochybně nemohl obsáhnout celou šíři sociologické, etnologické, geografické či ekonomické literatury, s větším či menším úspěchem se snaží operacionalizovat základní teoretické pojmy různých vědních oborů pro využití v oblasti územní správy. Přínosné a zajímavé jsou odstavce věnované vizi „Evropy regionů“, zejména co do velmi zdařilého výkladu zásadních dokumentů Evropských společenství a zdařilého začlenění vhodných citátů jejich konceptorů (J.Monnet). Při obhajobě by měl autor širěji objasnit socio-kulturní koncepci regionů ve vztahu k evropské regionální spolupráci. Na str. 77 nemohu souhlasit s rozbořením pojmu „rozvoj jako procesu odehrávajícího se mezi územními celky, který je vzájemně odděluje a kombinuje vztahy mezi různými stupni ...“ Pojem rozvoj je kategorií historicko-logickou, vycházející jak z vnitřní vývojové dynamiky územního celku, tak i ze spolupráce s jinými regiony. Na str. 86 autor nicméně postihuje tento základní smysl regionálního rozvoje ve smyslu síťování mezi činiteli regionální spolupráce a dosahování hospodářské a sociální soudržnosti jak v rámci národních států, tak i EU jako celku. Za velmi zdařilý považuji popis statistických regionů soudržnosti NUTS, jak co do jejich významu, tak i ve smyslu jejich praktického fungování (mapě na str. 92 by z formálních důvodů lépe vyhovovalo barevné vyvedení). Za velmi zdařilou považuji přehlednou tabulku vybraných euroregionů – str.94-95, která vhodně shrnuje předcházející popisné pasáže.

Šestý díl práce je věnován problematice organizační kultury, která je aplikována do roviny českého správního modelu. Zajímavé je vyvození perspektivního modelu územní správy a samosprávy z českých kulturních tradic jak v návaznosti na liberální tradice prvorepublikové, tak i byrokratické reminiscence rakousko-uherské. Přínosné je rovněž srovnání vývoje počtu zaměstnanců ve správním sektoru mezi jednotlivými členskými zeměmi EU, dokládající permanentní úsilí většiny zemí o snižování počtu úředníků, které však – v důsledku inovací a rostoucí složitosti správních procesů – zůstává stále zhruba na stejné úrovni. Při hodnocení jednotlivých správních systémů autor vychází ze širokého záběru odborných publikací, čímž prokazuje svoji vysokou informovanost a schopnost soustředit se i na detailní oblasti rozvoje veřejné správy v České republice. Lze jen litovat, že závěrečná

pasáž (od str. 119) nevyužívá zcela vysoké informační hodnoty předcházejících kapitol; je však třeba poznamenat, že dílčí závěry lze najít téměř ve všech kapitolách práce.

Závěr

Předloženou disertační práci Mgr. Jiřího Mazáče považuji za velmi solidní příspěvek k široké diskusi o zdokonalování evropské veřejné správy a v jejím rámci o završení správní reformy v České republice. Práci jako celek hodnotím pozitivně a doporučuji ji k obhajobě.

doc. Ing. Jiří Patočka, CSc.